

РАЗВИТИЕ НА СТРУКТУРАТА НА НАСЕЛЕНИЕТО ПО ДОХОД В БЪЛГАРИЯ ПРЕЗ ПЕРИОДА 1992 - 2008 ГОДИНА

Нина Янкова*

Въведение

Проблемът за неравенството в доходите на населението привлича вниманието на изследователи и управляващи поради много икономически и социални причини. Измерването на доходното неравенство и проследяването на неговата динамика представлява интерес както при международни сравнения, така и за отделна страна. Сега като основен измерител за оценяване на неравенството в доходите на населението на страните се използва показателят брутен вътрешен продукт (БВП) на човек от населението, изразен в стандарт на покупателна способност (СПС)¹. Друг измерител, който се използва при оценяване на неравенството в доходите на населението, е коефициентът на Джини.

От специализираната статистическа литература са известни и други измерители на неравенството. Сред тях са измерителите на Елтето (<http://ecopulse.com/papers/patty-wilson.pdf>), при които се използва кривата на Лоренц (Lorenz, 1905), измерителите на Тейл (http://en.wikipedia.org/wiki/Theil_index), Аткинсън (http://en.wikipedia.org/wiki/Atkinson_index)

и Гатев (Гатев, 1987), с които се получава обобщена оценка на равнището на неравенството/неравномерността.

Промените в периода на преход към пазарно стопанство и протичащите икономически и социални процеси в страната повлияха съществено върху диференциацията на доходите на населението. Процесът на преразпределение на ресурси и блага доведе до промяна в структурата на населението по доходи. Показателят БВП не отчита тази промяна. Поради това като измерител на поляризацията в доходите се разглежда и отношението между доходите на населението от първи и десети децил, т.е. отношението между доходите на 10-те процента най-богато население и 10-те процента най-бедно население. Понякога се използва и квантилното отношение S80/20.

По данни за 2007 г. страните с най-големи различия в доходите между бедни и богати са: САЩ - 15.74 пъти; Хонконг, Китай - 17.45 пъти; Сингапур - 17.26 пъти; Португалия - 14.9 пъти; Израел - 13.71 пъти; Великобритания - 13.57 пъти; Австралия - 12.7 пъти; Нова Зеландия - 12.64 пъти; Италия

*Д.ик.н., професор в секция „Регионална и секторна икономика“ на Института за икономически изследвания на Българската академия на науките;
e-mail: ninajankova@abv.bg.

¹ СПС е изкуствена монетарна единица, която елиминира различията в ценовото равнище между страните.